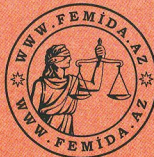

Aytən Mustafayeva

BİOETİKA, HÜQUQ və İNSAN HÜQUQLARI

BAKİ - 2013

Bu kitab Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyinin maliyyə dəstəyi ilə və Azərbaycan Gənc Hüquqşünaslar Birliyi tərəfindən həyata keçirilən "Yeni hüquq ədəbiyyatı" layihəsi çərçivəsində çap olunub.

Aytən Mustafayeva. Bioetika, Hüquq və İnsan Hüquqları.

"Adventa Qroup" MMC tərəfindən nəşr olunmuşdur. Bakı - 2013, 340 səh.

İSBN: 978-9952-8225-7-1

© A.Mustafayeva, 2013.

MÜNDƏRİCAT

GİRİŞ.....5

I FƏSİL. BİOETİKA İCTİMAİ MÜNASİBƏTLƏRİN TƏNZİMETMƏ VASİTƏSİ KİMİ VƏ BİOETİK STANDARTLARIN FORMALAŞMASINDA

BEYNƏLXALQ HÜQUQUN ROLU12

1.1. Bioetikanın sosial normalar sistemində
və ictimai münasibətlərin tənzimlənməsində yeri12

1.2. Bioetikanın beynəlxalq və milli hüquqda
prinsipləri və normaları31

1.3. Biotəbabət sahəsində beynəlxalq-hüquqi
sənədlər və milli qanunvericiliklərdə bioetik
standartların formalaşması45

II FƏSİL. YAŞAMAQ VƏ SAĞLAMLIQ HÜQUQU BİOETİKANIN VƏ TƏBİİ İNSAN HÜQUQLARININ ƏSASI KİMİ74

2.1. Bioetika kontekstində insanın
və şəxsiyyətin təbii hüquqları.....74

2.1.1. Müxtəlif dövrlərdə insanın təbii
hüquqları haqqında təsəvvürlər74

2.1.2. İnsanın təbii hüquqlarının müdafiəsi
kontekstində qəbul edilmiş beynəlxalq hüquqi
sənədlərin xüsusiyyətləri90

2.2. Müasir beynəlxalq hüquqda yaşamaq və
sağlamlıq hüququnun bioetik aspektləri107

2.2.1. Yaşamaq və sağlamlıq hüquqları haqqında
təsəvvürlər və onların beynəlxalq-hüquqi təyinatı.....107

2.2.2. Doğum sahəsində insanın konstitusiya
hüququ olan yaşamaq hüququnun xüsusiyyətləri113

2.2.3. Ölüm və insan hüquqlarının müdafiəsi:
bioetik və hüquqi yanaşmalar (ölüm cəzası və
onun ləğvi, ölüm hüququ, evtanaziya və s.)124

2.2.4. Yevgenikanın insan hüquqları konsepsiyalarına
və praktikasına uyğunluq problemi149

2.3. Sağlamlığın qorunması hüququ: beynəlxalq hüquq və Azərbaycan Respublikasının milli qanunvericiliyi.....	153
2.3.1. Sağlamlığın qorunması hüququ: beynəlxalq-hüquqi və milli normaların nisbəti.....	153
2.3.2. Psixi sağlamlıq hüququ insanın təbii hüququ kimi	168
2.3.3. Reprodaktiv hüquqlar insanın təbii hüququ kimi	178
2.3.4. Uşaqların təbii hüquqlarının beynəlxalq- hüquqi müdafiəsi və bioetika problemləri.....	187

III FƏSİL. AKTUAL BIOETİKA PROBLEMLƏRİNİN TƏNZİMLƏNMƏSİNDƏ HÜQUQ NORMALARININ ƏHƏMİYYƏTİ.....	202
3.1. Bioetika və biotəhlükəsizliyin qarşılıqlı təsirinin beynəlxalq hüquqi məsələləri	202
3.1.1. Yeyinti məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində beynəlxalq hüquqi və milli-hüquqi normalar	207
3.1.2. Bioterrorizmlə mübarizə, ekologiya və biomüxtəlifliyin qorunması	222
3.1.3. Gen mühəndisliyinin beynəlxalq-hüquqi və bioetik problemləri.....	231
3.2. Səhiyyədə bəzi hüquq pozuntularının qiymətləndirilməsi və onların məsuliyyətinin müəyyənləşdirilməsi.....	249
3.2.1. İnsan orqan və toxumalarının transplantasiyası sahəsində hüquq pozuntuları	249
3.2.2. İnsan rüşeyminin hüquqi müdafiəsi məsələləri	262
3.2.3. Klinik eksperimentlərin beynəlxalq və milli hüquqi qaydaları	266
3.2.4. Yoluxucu xəstəliklərlə mübarizə sahəsində hüquq pozuntuları	273
NƏTİCƏ.....	284
İSTİFADƏ OLUNMUŞ ƏDƏBİYYAT.....	293